

დაწვნივს ღვინოებს და კორესონდენტებს რედაქტორს ინახავს მხოლოდ ორი კვირის განმავლობაში. პასუხისთვის საჭიროა ფონტის მარცხი. რედაქტორის ნახვა შეუძლებელი ყოველდღე კვირა-უკვირის გარდა.

10 საათიდან 1 საათამდე რედაქტორი **ოლეგენია**, 4 დ. **დიასამიძე** ხელის მოწერა და განცხადებით მიიღება აქ კვირა უქმე ღიაობის გარდა.

ਸਰ ਸਰ ਸਰ ਸਰ

ვალ-აზნაურობას, როგორც ყოველად უნდა
გამეფეს თავის ქონებასა. ისინი იმ
თავის აზრს იხსენებენ, ელემენტარის საღ-
ვარს, ქარვასლის დაქვემდებარებას, კახეთის
რკინის გზის საქმეს და სხვ.

ერთი სიტყვით ისე გამოკვეთეს, თითქო
თავად-აზნაურობა მთლიან იმით გამო-
დის პოლიტიკური საქმის საკმეში, რომ შე-
ეჩვენოს ბაქოელ მდიდარ ნათეს მწარ-
მოებელთ, რაც ავტორის მეტად ცუდ
წადიდებელ გეგმითებს.

ყველაზე საინტერესო ის არის, რომ
სხვებზე უფრო კარგად იხსენებენ ჩვენს გა-
მოცემას ისინი, ვინც „თემში“ და-
წვრილობით ლაპარაკობს თავად-აზნაუ-
რობის ქონების უფარვის მართვა—გამე-
ფობაზე.

მერე რა, რომ ლაპარაკობს?
განა ეს იმის პრინციპი, რომ „თემში“
ამტკიცებდნენ, ვითომც თავად-აზნაურო-
ბაში არ მოიძებნება ისეთი ელემენტი,
რომელსაც უნდა და წესი მოეპოვე-
სა ქონების უკეთეს მართვა-გამეფო-
ბისათვის?

ასეთი მტკიცება სწორედ ისეთივე იქ-
ნებოდა, რომ გაგვეცხადებინათ თი-
ლისის მცხოვრებელნი მხოლოდ იმით, რომ
დადგენდნენ, ვითომც თავად-აზნაურო-
ბაში არ მოიძებნება ისეთი ელემენტი,
რომელსაც უნდა და წესი მოეპოვე-
სა ქონების უკეთეს მართვა-გამეფო-
ბისათვის?

მართლაც! ნათეს მდიდარი საბჭოში ვერ
გამოიჩვენა ისეთი მოულოდნელი ხმისანი,
რომელსაც გაერკია სრულყოფილი ობი-
ექტივად პოლიტიკური ადგილის
ამორჩევის საკითხი?

ჩვენ მეტად გვიყვარს იმ ქართველი
ხმისანის, რომელსაც საბჭოს ერთი ნა-
წილი და გაგვიგება ნდობის თვლით
უტყუარს, მუდამ იხსენიებს იმის პრინ-
ციპს, რომელიც მათთვის ხელ—საყრელია.

რატომ არიან გაჩუმდნენ?

ნათეს ვერა ზედმეტად, ამ საკითხის განხი-
ლვაში რომ თბილისის თვით—მმართვე-
ლობის ღირსეული პოზიცია არ უქი-
რავს?

კერძო ლაპარაკის დროს რისხვისა და
მუშტის ქნევის მაგიერ, სჯობდა სა-
ჯაროდ წარმოსთქვენ თავიანთი აზრი.

ჩვენმა მაშინ გვეშველა და ეს შემა-
რცხველი კაცთა მოქმედებით გაეღ-
ნოთილი გაგვიგება და აურ—საური ავცი-
ლდეს.

თემელი

ი. ისაკაძის ცხედრის გასვენება რაჭაში.

29 მაისს ნაშუადღევს 1 საათზე დი-
დობა ხალხმა, უმთავრესად რაჭველ-
ბაში, თავი მოიყარა ავლაბარში არაბი-
კის საავადმყოფოსთან, სადაც გარდა-
ცვალებულთა ნიშნები ისვენა ცხედარი ი.
ისაკაძისა.

ცხედარი გამოასვენეს მეგობრებმა.
პროცესია გაჩნდა კახეთის ქუჩაზე იმ
დღის წინ, სადაც მუშაობდა გან-
სვენებული. აქ გადაიხადეს პანაშვილი
მისი სულის მოსახსენებლად, რომლის
შემდეგ ბ. იოსებ მერკვირძემ წარმო-
სთქვა შემდეგი სიტყვა:

„მშაო იოზა! შენმა მოულოდნელმა სა-
შინებლმა სიკვდილმა გამოუთქველს მუშა-
რებაში ჩაგვყარა, სული და გული აღვი-
შეთო და შეგვიტოლა ძაბით. ერთობ
ძლიერ ნადარეველ მსწვერით ფეოდა-
ლურმა სამშობლოსადმი, განუსაზღვრელი
სიყვარულით აღფრთოვანებულმა გულმა
დააღუპა ენა, ძმობისა, ერთობის და
სიყვარულის მეტყველი და მტადმგებელი.

შენ იყავი, ერთი უბრალო მუშა კაცი,
შენ არ ყოფილხარ გამოხრდილი და
ნაწაყლი მსაწავლებელში და უნებ-
რისტეტში, მაგრამ შენ იყავი აღზრდი-
ლი და განვითარებული ცხოვრების სკო-
ლაში—ცხოვრების უნივერსიტეტში, ა-
რომელიც არცერთს სასწავლებელს არ
ჩამოუყარებდა.

შენ შენი სამშობლო ქვეყნის სამსა-
მსახურს და მისი სიყვარულს, ყოველთვის
მალა აყენებდი შენს პირად სარგებლო-
ბაზე და ბედნიერებაზე და ერთი საუ-
კეთესო მკადამებელთაგანი იყავი საქა-
რთველის მუშა ხალხში ერთგულების
შეგნებისა და სამშობლო ქვეყნის სიყვარ-
ულისა.

დიდი! შენ შენი ხანმოკლე ცხოვრება
უწყვეტად პირნათლად და სახელო-
ვნად გაატარე.

თამაშად შეიძლება ითქვას: სანამ ჩვენს
საყვარელს სამშობლო საქართველოს
შენსათანა ზემო მოდგაზე, გულ წაყვლილი
მისი მოყვანების შენებარ აღფრთოვანე-
ბით მოეპოვებოდა, დაბალი ხალხის შეი-
ლები არ გაუბრალებდა, იმ დროის
წელში ვერ გასწორდებოდა და ვერ აღ-
სდგებოდა.

ვინაა, შენსთანა ბეჯითი და ჩვენი
ერთგულების განუსაზღვრელი, მოსიყვარ-
ულე შეილები გაუბრალოდს ღმერთმა

იგორ სევერიანინის ლექსი. *)

გაზაფხულის დღე

ოქროს სივრცეს მოუქარავს თბილი დილა მისისა
ქალაქს ცეცხლი უქოლია, უქოლია ცეცხლი მისი.
მე კვლავ მე ვარ: კვლავ ქაბუკი... რაც რომ იყო იგი ჰქრება
ისევ მიყვარს როგორც ძველად, ისევ მათობს ნეტარება.

სულს ველი სურს, მწვანე ველი ათას ფერად მოქარგული.
დღეს უცნობსაც მსურს გაულო მეგობრულად ჩემი გული!
ვიწ! ამ ნებას გამეფებულს, და სიკვდილის ირგვლივ ძეგრას.
ვიწ! ყვავილებს ველთა გაშლის, ვიწ მომხიბვლელ ხით სიმღერას.

მალე ეტლი... მზე კისისა ჩემს სიხარულს შეურთებს
გავალ მინდრათ საოლამ მივცემ აწვევებულ ყინებს და მთებს...
სიყვარულით აგზნებული ვნებები ვუცქერ ღამას ქალეს,
დღეს მტერსაც კი გადავკოცნი, გული მტერსაც შეიბარლებს.

მამ, ბალახო, აბიზინდი... გამოიღე ხმა, მუხნარო,
ეკალო, შენც გამოიხი ყვავილები ნანეტარო.
კურთხეულ დღეს სული ხაროზ გრძნობა ტრფოვით დამთვრალია.
დამწაფე დღეს არ არის, დღეს სუველა მართალია.

3. იაშვილი.

*) ეს ახალბედა პოეტი იგორ სევერიანინი ამას წინად ცნობილ მწერალ თედ. სოლოგუბთან
მოგზაურობდა საქართველოსა და კავკასიაში. იყო, სხვათა შორის, ქუთაისშიც, სადაც ამ ლექს-
ის რუსული დღიანი დაუტოვა „ოქროს ვერძის“ რედაქციას. ლექსი ამ ჟურნალის მეორე ნომერ-
შია დასტავებული და იქიდან გარდაცემული.

იოზა ისაკაძის ხსოვნას.

ძლიერ სამწუხარო და გულშემაზრავი
ამაგი გვაქვს ქართულმა გაზეთებმა
იოზა ისაკაძის ტრაგიკულ გარდაცვალე-
ბის შესახებ. მშრომელ ხალხის ძი-
რფასი მოამბე იყო განსვენებული. იგი
თვლებდა შეგნებულ და მოწინავე
მუშად. მეტადვე მას მიუძღვის ღვაწლი
თბილისში მცხოვრებ რაქველობის წი-
ნაზე. ჩვენი ძვირფასი მგონის აკაკის
რაქ—ლენინური მოგზაურობა მან ითავა.

ამ დღიდან საქმის გამო მან იკისრა ყო-
ველივე პასუხისმგებლობა, მხნე და გაბე-
ღულად მოქმედებდა, მასთან ჩვენი გვი-
მედგა, გვახსენებდა ყოველივე კარ-
გად მოეწყობოდა. მართლაც ყოველივე
ჩინებულად მოეწეოდა. მგონის მოგზაუ-
რობამ დიდი აღტაცება გამოიწვია რა-
ქალენინური შორის. უნდა გენახათ
მისი სახის აღტაცებული გამოხატუე-
ლები! რა სიხარულს და თანაგრძნობას
იწვევდა ადამიანში, როცა ჩამოვიდნენ რა-

—ძე.

მკაცვალთაგანი.

(ტოქოდა.)

ძღვნად და, თურდოსპირელს.

„გერ შვარე ქაე კვლავ ტკბილი,
თუ ციხე გემოვნებასა.“

I

მასხოს... მასხოს და ვი ამ ხსოვნას, ვაგლახ

ამ მომენტებს...

ის იყო გაზაფხული დგებოდა...

დღემიწა სამხისო მზადებაში იყო...

არე-ბარე მწვანით იმოსებოდა...

ყველაფერი ჰყვოდა, იფურქნებოდა...

მოკრიალბულ სამშობლო (ის კაბა-
დონზე უფროს ნილის წაცვლად, ამ-
ბრეშუმის ღრუბლები დასრიალებდნენ...
მეტი დაბრუნებულ სურნელოვნებითა
ზაფხულად...

მაშინ შენც ნამდვილ გაზაფხულს
ჩამოგვადე...

საზამთრო სამოხელს იხიდი და თხელ
საბურველი ირთებოდი...

შენი უმწველო სილაშაზე ბუნების
სიტუარეს ეტოქებოდა...

შენი თვლები, ცქრილა და მალხაზი
თვლები, დილის წმინდა ცვალით ელ-
ვარებდნენ, ზნელ დამეში შორით მო-
ციმქიე ობოლ ვარსკვლავითი ცილეთ-
ბდნენ...

ისეთი ეკლუტი, ისეთი ნაზი და პაე-
როვანი რამ იყავი, რომ ქრელ ჰგე-
ლებს ყვავილი ეგონე და გუნდ-გუნდათ
უკან დაგდებდნენ, აშიყ-ფარვანასავით
გარს გველბოდნენ, თავს დაფარვ-
ებდნენ...

ხარობდა და შეშაროდი ბუნებას...
ლალბოდა და გალადებდა სიო...
იკინოდა და შესეინოდი მეს...
მღეროდა და გაღერებდა სირთა
სამეფო...

ქვეყანა სამოთხელ გესახებოდა, ცხო-
ვრება კი სიხარად...

II.

შემთხვევით შეგხვდი...

ვარდის ფერ ტუჩებზე უმანკო ღიმი-
ლი დაგვამაზებდა...

ყოველი შენი ქცევა თავისუფალი თავ-
დაუპყრელი მოქმედება, შენს გულ-უბრ-

ყვილობას, ცხოვრებაში გამოუცდლობას
მეტყველებდა.

სადა, უბრალოდ გამოწყობილი, გე-
რი-ნებით დასრიალებდი სამეფლისოდ
მორთულ—მოკაშულ დარბაზში...

წვეულთა უაზრო სიცილ-კისკისში შენი
წყრილა ხმა ისმოდა...

შენს ამოფეთქილ მართოლგარე ძეძუ-
მკრებელ მინდრის თეთრი ყვავილი ირ-
ხეოდა...

თითქმის მასაც თავი მოსწონდა შენის
მწვენიერებით...

ოჰ, რა ღვთაებრივი, რა მომხიბლავი
რამ იყავი მაშინ...

სწორედ რომ ცნების განხორციელებას
წარმოადგენდი...

როგორც ვარსკვლავთა შორის რჩე-
ლი უმჭურა ისე სხვაგვარად და კია-
ფობი ქალწულთა დასში...

მოელო ქაწვილ-კაცობა გარს გვხე-
ოდა...

თითქმის მათგანი სცილობდა რაც
შეიძლებოდა მოხდენილი ქათინაურით
შეგეშ და მტეი ყურადღება დაემახ-
რებინა...

ქალები შუთით იესებოდნენ...
ყველა მამაკაცი, ცოლიანი თუ უცო-
ლო, შენს მომელოდებელ კდემამოსლე-
ბას დაეცემებოდა და მუშტურული თვა-
ლით გიყურებდნენ...

შენ კი მოგწონდა და გგებოდა კი-
დნე მოტრფილთა თვალთ-მაქცური
ქცევა-ყვავა, მათი სიტყვა, მათი ნათ-
ქვამი...

III.

დღე დღესა სწრაფად...

თვე თვეს სცვლიდა...

წელიწადი წელიწადს მისდევდა...

ქარიშხლიან ცხოვრებაში გან ღრედილი
სული ჩემი ოხვრით ეძიებდა მყუდროსა
და განმარტებულ კუნძულს განსვენე-
ბისას...

IV

კარგა ხანმა განვლო...

ბევრმა მდინარე ჩაიარა...

მართლაც ვიცილი...

მოულოდნელად გახზე შემესხე...

ვლად მივანი...

სახე გაგტვობდა...

ოდესღაც მხიარული, ნამივით სუფა

თა თვლები აგმდგროვდა, ნაღვლით

ავსებოდა...

თეთრ-წითლად მოღაღღე ლაწვები

შემოდგომის ფოთლოვით გაგყვითლე-
ბოდა, დაგტვობოდა...

შენი გარეგნობა, შენივე ქცევა-ყვავა

ამხელდა შენს ბიჭიერებას, შენს ცო-
დას...

მხოლოდ გულზე დახვული წითელი

ვარდი და მაგონება შენს ყმაწვილ ქა-
ლობას, დაკარგულ უმანკიერებას და მხო-
ლოდ იგი სცილობდა დაფარა შენი

გარეგნობის ლაქები, სულიერი და ზო-
რციელი სიშიშვლე...

დავაცირდი...

მიცანი...

მიმქრალ თვლებში ცრემლი შეგა-
ჩნიე...

გული დამწვდა...

გაგებუნდი...

თავს ბრუ დამეხვა...

მივარლოვით წაგაბარადი...

კედელ-კედელ წავიდი...

თავი ძლიერ შევიგრიე...

იქვე ტოლფერადი სვეტი მივეყრდნე...

გონება მოვიკრიბე...

მეტის მეტი სისუსტე ვიგრძენი...

ჩემს სიციხულში არ მასხოს ასეთი
რამ...

მე თითონაც არ ვიცი რა დამეგობათ...

ვინ იცის, გქნება ასევე ემართებოდეთ

იმ სულთ ავადმყოფთ, რომელთაც დრო

გამოშვებით უვლით ზნედა...

იქნებ აქედანვე წარმოსდგება ხოლმე

ცნობის დაკარგვა...

ამ ამბავს ცოტა არ იყოს შემაფი-
ქიანა...

მეზნოდა არ დამეგებოდა ეს უცნობი

და ზარ დამცემი გონების მტერი...

...

მასობელ სასფელოზე გავედი და

დღიხანს, ძალიან დღიხანს გიტრე...

...

კარგა ხანმა განვლო...

ბევრმა მდინარე ჩაიარა...

ალარსად შემხედრებარ...

ერთ მშვენიერ დღით ქალაქს ბაღში

ესერილობი...

მომეწყინა...

ყველაფერი მომგებრდა...

იქვე ფიცის გრძელ სკამზე ჩამო-
ვჯექი...

თავი ძირს ჩაგვიდე...

ბაღის ხორკლიან მავთულ შემოე-
ვლეულ ერთ ერთ ადგილში ამოსულ

მწვანედ მოზიბნებ ბალახებში წყარო ჩუ-
ხხუხით მიიმდგროვდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ფოტოგრაფი წმინდა...

ქიდან, თბილისის სადგურზე დაუხვდით
მას და მგონას. სიბილით მომავრა,
აღტაცებით მომლოცვა და მიხარა, რომ
შეშობდი ვერ შევასრულებთ, შევრ-
ხვებითო, ხომ კითხვობდი გაზეთებს
რა ამბო შეგვგებდა რაქა—ლენინში?
და ახლა ამა ჩქარა მოდი, შეხვდი ჩვენს
ძვირფას მგონას მოულოცე შევიდობით
ჩამოხადანება და ჰკითხე, ჩამდენად გე-
სიამოვნათ რაქა—ლენინში ნახვათქო.
ეს ჩვეუ მამინათვე სიამოვნებით შევა-
სრულე. ყოველსავე ნახულს მოგზაუ-
რობის დროს აღტაცებით იგონებდა,
ყოველისფერი უბის წიგნი ჰქონდა ჩა-
წერილი. იგი დღესაც მომეტებულის
მხნეობით განაგრძობდა შრომას, რომ
სამუდამოდ უქცეო ყოფილიყო ჩვენს
მხარეში მოგზაურობა. შეუდგა ამის შე-
სახებ წიგნის გამოცემას, ეს წიგნი მალე
გამოვა აკაკის ახალი პოემით.

ყველას ჩამოგვიარა და გვიჩვენა წი-
ნასწარი ხელისმწვერით წიგნი შეგვეძინა,
რომ არავინ დარჩენილიყო ჩვენ შორის
ამ წიგნის შეუძენელი. ხალხიც თანა-
გრძნობით ეკიდებოდა, სიამოვნებით უწე-
რდა ხელს.

დიდი! უანგარო მოღვაწე იყო გან-
სვენებული.

ულომბელმა სიკ

„თემის“ პირველი პრემია ს. აბაშელის „მზის სიცილი“ დაურეგდება წლიურ ხელისმომწერთ „თემის“ 128 ნომერთან ერთად.

ხეის მკონდ და ქართული ლიტერატურის მოყვარული, ისინი მრავალს შეისწავლიან და შეაყვარებენ გაზეთების და წიგნების კითხვას. ეს სიტყვები მითხრა მან ერთი ჩემი ლექსის გამო, რომელიც იყო მოთავსებული „თემის“ 128 ნომერში და დღევანდელს ამ სოფელს ბედისგან განაწირობა...

მართალი ამბობდა განსვენებული, ახლა სულ სხვას ვხედავ ვიდრე 20-30 წლის წინა დღე. ქართველი მშრომელი ხალხი ძალიან განვითარდა და შეგნების გზას დაადგა. ინტელიგენტური ძალები აქ იმდენს ვერას ვაპყრობენ, რამდენსაც „ხალხის გულიდან“ გამოსული ისტორიკოსი პატარა მუშაკები და ასეთი ადამიანის დაკარგვა სწორედ რომ საგრძნობელი და სამწუხაროა. მშვილობით, მეგობრობა, გწამდეს, რომ შენი მისწრაფება და სურვილი განხორციელდება. შეგნებული მუშები შენ არასოდეს არ დაგვიწყებენ.

3. კირვალში
ქ ბაქა 28 მაისი 1913 წ.

თავ. მიხეილ ბირთვალისკის თუშანი-შვილის დაუბრუნებელი ლექსი.

თავ. გიორგი ერისთავს (იხილ ლექსებში).

აღმალბებული შენი ლექსები გარდავიკითხე ალტერატივითა, ვისამოიწე სამაჟურ სხითა და მისი მენიწენ ესე ფიქრები და არა იყო ჩემთვის დაშუქად ესე გრძნობათა საკურთხეველი. და მუნ უშიშრად შეველ მოლოცვლი იღუბლს დღერთა საღიდეგლად...

გასკან მეგობრული პასუხი გულის, ვისკან პეშმარტი ეს სიყვარული ბუნებისადმი თავისუფლებითა. შეუქცისკრავან სულს ანთებული... მაგრამ თუ მითხარ მათზე განსჯასა მე ვაქრობითი ანგარიშითა გეტყვი, გიორგი, გეტყვი მართალსა, რომ ესე აბაშე ხელოვნებითა როგორად აღმშულთ ყველი ოცნებათ მარგალიტოვანთ სიყრმისა გრძნობათ და აქა იქა გამოქვეყნებრთ ვითა გიგნით ფიქრთა მწუხარეთ უღირს ძიგრფასად შენებრ მომღერალს ვიდრე მედიდურს ტურფა ბანოვანს მარად ელვარე ოქრო და ვერცხლი გულისა მისის გამოქვეყნებლი.

1830 წ.
ამ ლექსს დრამატურგს გ. ერისთავს უძღვნის მისი თანამედროვე პოეტი თავ. მიხ. ბირთვ. თუშანი-შვილი, რომლის ქაღალდებშიც თუშანი მისი შეილს გ. თუშანი-შვილს. გ. ერისთავი უფრო ცნობილია ესაა როგორც დრამატურგი, ვიდრე როგორც პოეტი, მაგრამ დღე იმის ლექსებს და რომანებს ბევრნი სიამოვნებით კითხულობდნენ და მღეროდნენ. პოეტს მისი თუშანი-შვილსაც ამ შემომაყვანელ ლექსში თავის თანაგრძნობა გამოუხატეს.

რედ.

განსვენებულ იაკობ გოგებაშვილის სურათის გამოცემის გამო.

მღამობაზე წელს პატივცემულმა ჟურნალმა „განათლება“ ფრად სასარგებლო საქმე შესწავლა. სახელმძღვანელო საქმე გამოცემა იყო-ფსიხიკი სურათები ჩვენი ძვირფასი პედაგოგის იაკობ გოგებაშვილისა. სურათი არ არის დიდი, მაგრამ კმაყოფილ და ლამაზად არის გამოქმედილი. ეს სურათები „განათლების“ რედაქციიდან ქუთაისში ი. პაჭკაძის სახელზე დაარსებულმა სკოლამ მიიღო. წარმოდგენილი იყო სიხარული, რომ მისი პედაგოგი, ბავშვის განვითარებას ამ სურათების დარგების დროს, პატარებში მისი ხელოვნება, რომ ასეთი დიდი ადამიანის სურათის შექმნა აუცილებელ საჭიროებას შეადგენს ყველა ქართულ ოჯახისათვის. ბავშვებმა მსწრაფად დაიტაცეს სურათები მიუხედავად იმისა, რომ თითოეული დიდი თორმეტი კაცი.

თუმცა იყიდება ჩვენი მოღვაწეების სურათები, მაგრამ ცოტა ძვირად ფასობს, და ამის გამო ჩვენ ღირს ოჯახებს მისი შექმნა უძნებლად. „განათლების“ ამ მხრივ დიდი ღვაწლი მიუძღვის რადგან

ყველა ბავშვებისათვის ხელმისაწვდომი გახდა ზემოხსენებულ სურათებს შეძენა... მკითხველი თითონაც გაითვალისწინებს თუ არ ნაყოფი მოაქვს ასეთი სურათების გავრცელებას. საჭიროდ მიმაჩნია ახლავ დარსდეს კომისია რომელმაც უნდა იკისროს ჩვენი ძველი და თანამედროვე მწერლების სურათების გამოცემა. ამასთანავე კარგი იქნება რომ სურათებს ხელმისაწვდომ ფასებით გრძნობდნენ ფართო ფორმით გამოიცეს ხალხში. მაშინ ამით უფრო ხელს შევეწყობთ ჩვენი ეროვნულ მოღვაწეების პოპულარიზაციას...

დავ. გოცირიძე.

ახალი ამბები.

მომავალ კვირას პეტერბურგში გაიმართება უწყებათაშორისი თათბირი ა. ნიკოლსკის ოფიციალური პოზიციის ხიზნობის მიზნების შესახებ. მეფისმოადგილეს წარმომადგენელად იქნება მისი კანცლარიის დირექტორი ნ. პეტროსონი; ხოლო იუსტიციის მინისტრისა—თბილისის ყოფილი გუბერნატორი ბ. ლოზინსკი.

ბ. დუტუ მეგრელი ჟურნალ „კლდეში“ მოუწოდებს ქართველ ქალებს დაბრუნება აღმოუჩინონ ფონ—მინისტრის წინადადების განხორციელებას ქართულ საკვლამოქმედო საზოგადოების დაარსების შესახებ.

გაზ. „რუსკოე სლოვოში“ და სხვა რუსეთის გაზეთებშიც მოთხრობილია ამბავი, ვითომც რუსეთის თავდაზნაურობის გავლენიან წარმომადგენლებს ახარებენ მიმართონ უმაღლეს მთავრობას უზამდგომლობით, რათა დაითხოვოს სათათბირო, ამბობენ გ. კოკოცკოვის მაგიერ, რომელიც კავკასიის მეფის მოადგილედ ინიშნება, მთავარი—მინისტრად დაინიშნება ყოფილი მინისტრი პ. დუროვოვი. ზოგიერთი გაზეთებს ეს ამბავი არა სჯერათ და ქორად სთვლიან.

სათათბიროში საყურადღებო სიტყვები წარმოთქმეს ქ. ჩხეიძემ, ა ჩხეიძემ და გ. გელოვანმა, აგრეთვე მ. პაპაჯანოვმა. ამ სიტყვების გამო გვექცა საუბარი. გუშინ წინდელ სხდომაზე ქ. ჩხეიძემ განათლების მინისტრს კასოს უწოდა „ბე-სარაბიელი ქაში“. სათათბიროს უბრავ-ლესობამ შური იძია და განაძევა ერთი სხდომაიდან.

გამოვიდა საინტერესო წიგნი „წერილები კავკასიის ეთნოლოგიის შესახებ“ გ. ფ. ჩუბინისა, რომელიც წარმოადგენს გამოკვლევას კავკასიის ეთნოლოგიის ზოგიერთი საკითხებისა. ავტორს შედარებითი მეთოდის საშუალებით გამოუყენებია ხალხური შეხედულებანი და ჩვეულებანი, რომელშიც გამოსკვირის ხალხის კულტურული ზრდისა და განვითარების განვლილი საფეხურები. ავტორს უსარგებლოა იმ აუარებელი მასალით, რომელიც გახსენებული მრავალ გამოცემაში. წიგნის შინაარსი შეადგენს: კულტურული ნაშთები, კავკასიის ხალხთა საერთოებრივ დამხარება, მიწადაქმედების კულტურა, გეოგრაფიული ადამიანთა შესახებ ლექსები, ლეგენდარული ტიპები კავკასიაში, ბავშვის აღზრდის დროს ჩვეულებანი, კავკასიის ხალხთა საკრწილო ჩვეულებანი და მკვდრების კულტურა კავკასიაში.

წიგნი 200 გვერდამდე ღირს 60 კაპ.

სასურველია ქართულმა სპეციალისტებმა ამ გამოკვლევას მიაქციონ ყურადღება და მსჯავრი დასდენ, რადგანაც წიგნის შინაარსი უფრო—ქართველებს შეეხება.

შავიქვის მრწველთა საბჭომ გამოსცა ქართულად „ახალი კანონი მუშათა დაზღვევისა და საავთმყოფო კისების შესახებ“ მასში მოთავსებულია:

1. დებულებანი მუშათა უზრუნველყოფის შესახებ ავადმყოფობის დროს.

2. დებულება უბედურ შემთხვევათაგან მუშათა დაზღვევის შესახებ.

3. დებულებანი მუშათა დაზღვევის საკმეთა საკრწეულის შესახებ.

4. დებულება მუშათა დაზღვევის საქმე თა საჭის შესახებ.

წიგნი გვარძნად არის ნათარგმნი რუსულიდან და სუფთადაც არის გამოცემილი. ღირს 25 კაპიკად.

გუშინ სახალხო სახლში ლიტერატურა, სულხანიშვილმა გამართა სალიტერატურო და სამუსიკო საღამო.

პირველად მის წულუკიძემ წაიკითხა მისხნება მეცხრამეტე საუკუნის ქართული ლიტერატურის შესახებ. ლექტორი კი თანამედროვე მწერლების სურათების გამოცემა.

შემდეგ დაიწყო სალიტერატურო და სამუსიკო ნაწილი.

ნიკ. სულხანიშვილის გუნდმა შეასრულა სიმღერა „გუთნის—ღედა“, „მესტერული“ და სხვ.

ი. ევლოშვილმა და ი. გრიშაშვილმა, წაიკითხეს თავიანთი ლექსები.

ნიკ. სულხანიშვილის დამ წაიკითხა „მო არავისპირის ახალი მოთხრობა, რომელშიც კარგი შთაბეჭდილება მოახდინა საზოგადოებაზე.

ამის შემდეგ გამოვიდა ჩვენი პოეტი ვაჟა-ფშაველა, რომელსაც საზოგადოებამ დიდი ოვაქია გაუკეთა. მისიანმა პირდაპირ მოხიბლა მსმენელი თავის მოხდენილი ლექსებით.

ბოლოს ნიკ. სულხანიშვილის გუნდმა უმღერა „გაზა“ ვაჟას, რომელიც ამ დროს გუნდის მუგულში იდგა. ამ სურათმა დიდი აღტაცება გამოიწვია საზოგადოებაში. დარბაზი გაქცედილი იყო ხალხით.

ფინანსთა და გზათა მინისტრებმა შეიტანეს პინტრა საბჭოში პროექტი „საშუალო კავკასიის რკინის გზის საზოგადოების“ დაარსების შესახებ. ეს მიმართულება დაიწყო კახეთის რკინის გზის სადგურ წარმოსწვლიდან, შემდეგ ვაილის ნუხასა და შემხასა და მთა ბაქოს. ზემოხსენებულ პროექტს მინისტრები წარუდგენენ სახელმწიფო საბჭოს მეორე დებარტამენტს.

დღეს მთავარ—დიკონს მ. კონსტ. კარგათელს 20 წლის მსახურების დღესასწაულს უხდის სამღვდლოება. სიონის ტაძარში გაიხიზნა წირვასა და პარაკლისი.

ქუთაისში ამ მოქმე ხანში შეუდგებიან ახალი თეატრის შენობის აგებას. ეს თეატრი შენდება ქ. ნ. ე. ი. გ. სარაჯიშვილის შემოწირული (200000) თანხით.

სტამბოლში მოკლეს დიდი გეზირი მამულ-შევეთ-ფაშა.

ქუთაისის თავდაზნაურებმა მარშალად აირჩია ისევ თავ. დავით ოტისძე ნიუ-რაიმე.

თბილისის ქართული დრამატული საზოგადოება მომავალ სეზონისათვის უკვე შეუდგა მზადებას. რეჟისორებათ მიუწევიათ ბ.პ. კორელი და შალვაშვილი. დასში მოწვეულია აგრეთვე ქ. ნინო ჩხეიძისა.

კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველს გადუწვევია 11 სახალხო სკოლების მეთვალყურის მიმეტება არსებულ შენობისათვის. ამ მიზნის გასაბოროციელად ზღადა ის სამინისტროს სახოვს 35000 მან.

ჩვენ მოგვივდა ბუნების მოყვარულთა თბილისის საზოგადოების „ბიულეტენები“ № 1. მრავალი საყურადღებო წერილები დასტამებული ამ წიგნში საქართველოსა და კავკასიის შესახებ. მოთხრობილია აგრეთვე ამები სხვა და სხვა მოგზაურობები და ექსკურსიის შესახებ კავკასიაში. არის აგრეთვე ბიბლიოგრაფიის განყოფილება, სადაც გარჩეულია ყველა სამეცნიერო წერილები და წიგნები, რომელიც შეეხება კავკასიის რეალურმზრეველს შესწავლას. ბოლოს მოთავსებულია თვით საზოგადოების მოქმედების ანგარიში. საზოგადოელ ეს წიგნიც სასარგებლო ყოფილა იმისათვის, ვისაც მოგზაურობა უნდა კავკასიაში. ამ ბიულეტენებს საზოგადოება დროგამოშვებით გამოცემს.

ქუთაისელ არტისტებს ამხანაგობა შეუდგენიათ და განუზრახველ შემდეგ ადგილებში გამართონ წარმოდგენები: ხონში, სამტრედიოში, აბაშაში, სენაკში, ზუგდიდში, ფოთში, ოპაშირაში, სოხუმიში, ბათუმში, ოზურგეთში, ჩოხატაურში, ლანჩხუთში, ყვირილაში და ქიათურაში.

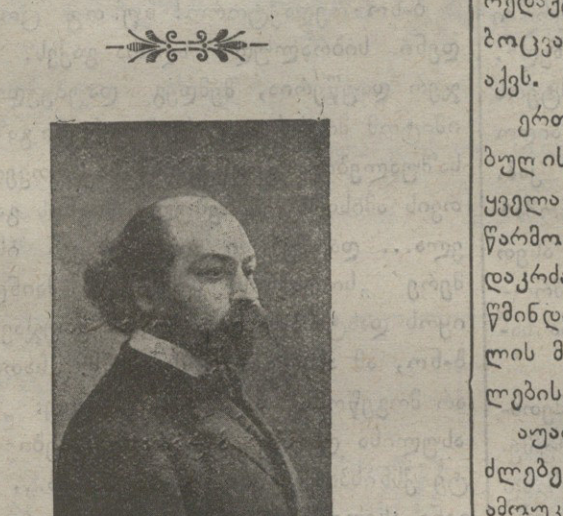
გურიიდან გვერენ, რომ იქ განჩილდა მკრელი, რომელსაც ახლად ამოღული სინიზი უნდა ერთიანად გაუფუჭებია. ბევრს ხელმოკრედ დაუტესია სინიზი.

ამ უკანასკნელ წლებში მუშათა მოძრაობა ძლიერ განვითარდა რუსეთში. იხარდება პროფესიონალური კავშირები, არსდება მუშათა ორგანოები, ხშირდება გაფიცვები.

გასული წელი, როგორც გაზეთები გადმოგვცემენ, გაფიცვების სიძლიერით და რიცხვით უდრის 1906 წელს.

რუსულ ჟურნალის „სოვრემენიკის“ უკანასკნელ (მაისის) წიგნში დაბეჭდილია წერილი „ჩერნიშევსკი და კავკასიელები“ რომელშიც ავტორი გ. თუშანიშვილი ეხება რუსის გამოჩენილ პუბლიცისტის გავლენას ქართულ მწერლობაზე და სტუდენტობაზე ჟურნალის რედაქტორი პ. ო. ლიპსკი ამ ეხება აღგენს ჩერნიშევსკის დაწვრილებით ბიოგრაფიას.

წერა-კითხვის საზოგადოების სახელობაზე სოფ. ერთაშინდაში (სადგ. გრაკლის ახლოს) გაიხსნა ქართული ბიბლიოთეკა—სამკითხველო. დამაარსებელი დიდ მადლობას მოახსენებენ იმთა, ვინც მოისურვებს წიგნები შესწავლის ამ განაწილებელ დაწესებულებას მიეწეზულ კუჩეში.

კომპოზიტორი დიმიტრი პეტროვიჩი ბორიშჩი.

არაყიშვილი (დ. ანკიშვილი)

ჩვენი ახალგაზრდა კომპოზიტორის დიმიტრი პეტროვიჩის შესახებ ბევრი მხენია მკითხველს, მაგრამ ქართველ საზოგადოებას, რამდენადც ვიცით, არ ჰქონია შემთხვევა საესტეტიკო დაფასების მისი ნიჭი და მეტადინებოდა ქართული მუსიკის განვითარების საქმეში.

ახლა ჩვენ საშუალება გვეძლევა 8 ივნისს დაფასდეთ მისი შრომა. „ახალ კლუბში“ მისი ლიტერატურით იმართება საყურადღებო კონცერტი. ორკესტრი დაუკრავს მის სიმფონიურ სეგუნდსა და წარმოებს.

ეს მეტამეტე წელიწადია, რაც გამოვიდა დიმიტრი პეტროვიჩის სახელობაში. არაყიშვილი სამუსიკო ასპარეზზე.

იგი დაიბადა კავკასიაში 1878 წელს. მუსიკალური განათლება მიიღო ფილარმონიულ სასწავლებელში, სადაც დაამთავრა მუსიკის თეორიის კლასი 1901 წელს. ამ წელსვე მოსკოვში არსებულმა სიმფონიკურმა საზოგადოებამ, რომელსაც მიზნად აქვს ეთნოგრაფიის, ბუნების მეტყველების და ანთროპოლოგიის შესწავლა, გამოგზავნა საქართველოში ქართულ ხალხურ სიმღერების ჩასწერად და მეცნიერულად შესასწავლად.

საზოგადოებამ დიდი ყურადღება მიაქცია მის ნაშრომს, ვერცხლის მელდით დააჯილდოვა, ერთხელ პრემიაც მიანიჭა. დიმიტრი პეტროვიჩს დაწერილი აქვს ქართული რომანსები, სხვადასხვა სიმფონიური ნაწარმოები და ოპერა „შოთა რუსთაველი“, რომლის ერთი ნაწილიც „მუსიკალური იყო ამას წინადა პეტერბურგში პავლოვის ვოვლის სათავედ დაიბეჭდა ცნობილ ასლანოვის ლიტერატურით. საზოგადოებას ძალიან მოსწონებია, როგორც გადმოგვცეს რუსეთის გაზეთებში.

ქართულ მუსიკის მეცნიერულ შესწავლაშიც დიმიტრი პეტროვიჩი დაიწყო მუშაობა. არაყიშვილმა მან განაცხადებდა კვლევის დროს ქართული მუსიკა აღმოაჩინა მუსიკისაგან, გამოაკვია ქართულ მუსიკის თავისებურ განვითარების ხანა—დღე. არაყიშვილს გაიყვით უკანასკნელ წლებში გაიკისა იგი რუსის საზოგადოებას. ხშირად პეტედავს წერილებს ამის შესახებ, როგორც სპეციალურ საზოგადოებრივ განვითარებაში, ისე საზოგადოებრივ განვითარებაში. მას ქართული მუსიკა არა აქვს მარტო შესწავლილი, არამედ აგრეთვე ჩერქეზების, თათრების, და სხვა ხალხთა მუსიკაც.

სხვათა შორის მან დაარსა სხვებთან ერთად მოსკოვში სახალხო კონსერვატორია.

1908—1911 წლ. რედაქტორებად რუსულ ჟურნალს „მუსიკა და ცხოვრება“.

ამ ეხმად იგი ითვლება მოსკოვში ეხლანდ დაარსებულ მეცნიერების, ხე-

ლოვნების და ლიტერატურის ქართულ-საზოგადოების თანამედროვე.

1911 წ. მოსკოვში ილდესაწაულეს მისი ათის წლის მოღვაწეობა მუსიკა-ლურ-ეთნოგრაფიულ დარგში.

დიმიტრი პეტროვიჩი დიდი მადლობის ღირსია, რომ მოიწადინა სამშობლოში მოსვლა და თავის კონცერტის გამართვა. ჩვენ დარწმუნებული ვართ ქართველი საზოგადოება მრავალად დაესწრება მის საყურადღებო კონცერტს.

ი.

საგულისხმო წიგნი.

ქურნალ „განათლების“ რედაქციამ იაკობ გოგებაშვილის გარდაცვალების წლისთავზე გამოსცა მეტად საყურადღებო წიგნი სათაურით „იაკობ გოგებაშვილის სახელობა“.

კრებულის გამოცემა, როგორც თვით რედაქტორ—გამომცემელი ბ. ლუარსაბ ზოცაძე მოგვითხრობს, ორი მხენი აქვს.

ერთი ის, რომ საზოგადოება ამ კრებულის წყალობით ადვილად გაიკნობს ყველა იმ საზოგადო აზრებს, რომელიც წარმოითქვა განსვენებულის შესახებ მისი დარგისათვის დროს და მეორე ის, რომ წმინდა მოგება მოხმარდება განსვენებულის მიერ დაარსებულ სახალხო განათლების ფონდს.

აუარებელ მასალის დაბეჭდვა შეუძლებელი იყო და ამიტომ გამოცემულს ახოუკრება ცველაზე მეტად საყურადღებო.

წიგნში მოთავსებულია: ჩვენი ცნობილი ბელეტრისტის და მწერლის ბ. არბოელის იაკობის შესახებ ფრად საინტერესო ბიოგრაფია-მოგონება; პავლე ა. მის საგულისხმო წერილი „იაკობ გოგებაშვილი, როგორც მამულიშვილი“; ილი. ფერაძის „იაკობ გოგებაშვილის მეოთხე რუსული ენის სწავლებისას“ შემდეგ დაბეჭდილია თითქმის ყველა ის საყურადღებო წერილები, რომელიც დაიბეჭდა ქართულ გამოცემებში დუენიკა პედაგოგის გარდაცვალების გამო, როგორც მაგ. „სახ. გაზეთში“, „კოლხიდაში“, „თემში“ და სხვ.

მოთავსებულია სამლოცოვრო დებუებები, წერილები და ორატორების სიტყვა, მაგ. ალექსი ქიქინაძის, დეკთალაკაძისა და სხვ., წერილები ბ. ვარლამ ბურჯანაძისა, გ. ნიორაძის, დ. ვეღერისეილისა და სხვ.; აგრეთვე ლექსები.

წიგნში მრავალი სურათია ჩართული, სკამიად მოზრდილი გამოცემა—300 მეტი გვერდი და ღირს 75 კაპ. ჩვენ დარწმუნებული ვართ ამ საგულისხმო კრებულს შეიძენს ყველა „შეგნებული ქართველი და მთი ხელს შეწყუბოს გამოცემის სიმპატოური მიზნის განხორციელებას...

საგულისხმო შემოწირულება.

ნება მიბოძეთ, ბ. რედაქტორო გთხოვთ, დასტამდეთ თქვენს პატივცემულს „თემში“ შემდეგი ჩემი სტრიკონები: იმის შემდეგ, რაც გავიკან ქარფელო გაქირებულნი, ვაღნიშნებ დგთის წინადა და ჩემი მცირელი შეწირულება მომართვევია ამ გაქირებულთა დასახარებლად. მიგმართავ ქართველ საზოგადოების ღმირებებსა და ვიმედოვნებ, რომ ღვთის მადლით გზა მივცე ჩემს ნატვრას და შემოწირულებას გახსენება საგალი შეწირულებულთა და გრდომილთა სასარგებლოდ...

ნიკო ბრევერნი.

27 მაისი 1913 წ. ქ. თბილისი.

ეს ის ნ. ფონბრევერნია, რომელმაც ჩვენი გაზეთის 13 მაისის ნომერში დასტამა წერილი ქართველ საკვლამოქმედო საზოგადოების დაარსების შესახებ.

ბ. ბრევერნმა თავის შემომაყვანელ წერილთან ერთად გამოგვგზავნა 600 მან. დევეთოვა დაფარსათ ახალი ქართული საკვლამოქმედო საზოგადოება, რადგანაც ძველს არა სურს განახლოს თავის მოქმედება.

თვით ბ. ბრევერნს სურს მიიღოს მასში მონაწილეობა. ამ ეხმად ჩვენი სტუმარი მიიღოს სამშობლოში ოსტეის მხარეს. შემოდგომაზე ისევ დამარუნდება.

სამძროოდ ჰეიქრობს განზრახულ საზოგადოების წესდებას იქნება დამტკიცებული და ის შესძლებს სხვა არჩეულ პირებთან ერთად საკვლამოქმედო საქ-

მის მოწოდებას, როგორც ეს მოგვარებულია მისი სამშობლო მხარეში.

დარწმუნებული ვართ ჩვენ გამოვთქვამთ ჩვენი საზოგადოების სურათო-სურათის ოთხ გულწრფელ მადლობას შეგწირავთ უხვ შემოწირულებას, რომელმაც ასეთი სიმპატური საქციელში განაწილდა თავის წრფელი თანაგრძნობა ჩვენი ერისადმი.

დარწმუნებული ვართ აგრეთვე იმაშია, რომ ჩვენი შემდგომი ძალები წამაძვენ დიდსაგალი ქაღალდის კეთილშობილურ მგალითს და თავის მხრით წვლილის გამოტებით ზურგს გამოგვარებენ მომავალ საზოგადოებას.

რედ.

უდიერი საქციელი.

ჩვენს მკითხველებს მოგვსენება, რომ გამოჩენილი რუსის მწერალი—ემიგრანტი პეტრე კროპოტკინი უკვეფოდ არის. მის სწვენს ლონდონის ჰავა და ექიმებმა ურჩიეს „შვეიცარიამ“ წასვლა.

ის კიდევ წამოვიდა აქეთკენ განსაზრდავად; მაგრამ, საუბედუროდ, „შვეიცარიის“ მთავრობას დადგენილი აქვს, რომ პ. კროპოტკინს, როგორც ანარქისტს, აღკრძალული აქვს „შვეიცარიის ტერიტორიაზე“ ცხოვრება.

ქალაქ ლოკარნოს მოკლასქეთა ერთმა ნაწილმა, სადაც იმყოფება ამ ეხმად ცნობილი მწერალი, აღძრა შეზღუდვითა ფედერალურ საბჭოს წინაშე ზემოხსენებულნი დადგენილება გაცხადილებინა და ნება დაერთო გამოჩენილ რუსისათვის ეწამლა თავის თავისთვის „შვეიცარიამ“.

როგორც ახლა რუსეთის გაზეთები გადმოგვცემენ, ფედერალურ საბჭოს ეს შეზღუდვითა განუხილავს და უარუყვია, დე თვითონ აღძრას ამის შესახებ წერილობითი შეზღუდვითა. პეტრე კროპოტკინს კი პრინციპიანად არასოდეს არ მიუღიათავს არცერთი მთავრობისათვის თხოვნით; მაშასადამე აქაც ისე მოიტყუვა, ამნაირად ავადმყოფი მწერალი იმდებულნი შეიქმნა დასტავოს „შვეიცარიამ“.

იო როგორც მკცევიან „განათლებულ“ „შვეიცარიამ“ ღრმა მოხუცებულს და დაუძღვრებულ მწერალს, რომელსაც მთელი ქვეყნისათვის პატივისცემა აქვს დამსახურებული.

განსვენობად მიიწვ „შვეიცარიელებს“ ცნობილ ოსკარ უილდის სიტყვები მის შესახებ.

იო რას ამბობს ინგლისის დარწმუნებული მწერალი თავის „De profundis“-ში:

„იო ყველაზე მეტად დამაბნელებელი ცხოვრება, რომელიც კი შემხვედრია სიცოცხლეში—არის ცხოვრება პოლვერუნისა და თავად კროპოტკინის. მათ ორივემ დიდი ხანი გაატარეს საპატიმროში: პირველი—ერთად-ერთი ქრისტიანი პოეტი დანტეს აქეთ; მეორე—ადამიანი—ამ შემხვედრთა თათარი ქრისტეს სულით, რომელიც თითქო რუსეთ

სულ, ცალკე რითაც მათეოდან, მათობიდან 10 დღე წაღობ ღირს 40 ზ, ოპერაციები კონსულირები, შარდის ბუშტისა და მილების კატაერისაცა; „906“ 914 და წამლის შენახვა, მუცნის, დეპერტინით წაღობ, მასსაყ; ყუაფლის აცხა, ძიძადა შეზომწყება და სხვა შედგენითა-ნი სადსურით.